

דברי אגור בן יקא אל התלמיד החשוב כמ"ר עזרא אברהם בן כמ"ר דוד עובדיה
הרופא זצ"ל מבית לאון סעיר שירקון :

חשקה נפשו חשק נפלא להחזיק בחכמים כל היום יחרוש ידרוש יפרוש כנפיו להסחופק בפעולתם לא יסבו בלכתם : ברחותיו טוב כוונתו ותכונתו מעודת לקבל החכמות החורגות טוב מזגו וישר שכלו יחמור מתחרות נסתרות למלא אורחות נכוחות . יסגל מסילות סלולות ללכת אל עיר מושב המצוימה . ואותו יום יום ידרוש להראות לו מצוא העיר להעיר רעיונו להאיר עיניו להגיע אל מחוז חפצו בדרך היותר מתוקן להרים מכשול פן תגוף באזן רגלו . ובחפשי אמתחות דעתו אמרתי אל לבי מה לך נרדם קום קר' לאלהיך חולי יתעשת ה' לנו ולא השתכח תורה מישאל לרוב ספקות הדעות חלוקות ושמועות קשות מתחדשות חדשים לבקרים . בין הכהנים הגבוה' בני אבות הלא הם הגבורים ראשי הדורים הנמצאים בכל דור ודור . ע"כ עברתי חלני כי הליקתי רוח בטני ואהבתי להללחמי . אמרתי ארצה לזכר מצוה וישי מה :

וזאת היחה הסבה הראשונה אשר עוררתי בראותי התלמיד החשוב הנזכר שולח ידיו בפרי עץ הדעת טוב ורע . הם המלות המעשיות המפורשת בתלמוד . גם ימים נכליו מחכמות העמוקות כמו חכמת הטבע ומכ שאחריו וכל בהקדמות הליכות להם . ואזכור אשר היה יקר במילואו לא יספיק לו לעמוד על אלו הדרושים כי אל ימנו עלי ארץ . עם רוב ההלכות הנמלחות בגלות אשר קרר המלע מהשתרע . אמרתי אקומה נח ואחזור בגבר חלני ואזן למידים על ידיו ורביד הוכב על זואר' במוכר וממן . ואכתוב לו רובי תורה שבע"פ בדברים אשר יפלו בזה הספקות והמחלוקת בין החכמים עם כל הדעות הנמלאים בחבורים אשר הם חשובים בעיני חכמי הדור ומזולתם לא חשתי כי הם בטלי' ברוב בנין וברוב מנין . גם אכתוב חודשים מספקות אשר עליהם פסקו חכמי דורנו אשר הספקות בהם הינם נמלאים בנפסקים בציפור אמנם אל בעל המורים שמתי מגמתי ואחריו נמשכתי בענותות האהבה כי הוא קצן רוב הדעות שהיו לפניו יותר מכל הפוסקים . ואני אדרוך בסדרו ובלשונו וכל מה שכתב אשר לא יפלו עליו חלוקה על הדרוש הבוא לא אכתוב ואעביר עליו כי אין כוונתי לחזור מה שכתבו החכמים . אמנם בכל דרוש אשר נפל בו מחלוקת בו ראשים דברתי ואחלק דבורי בכל דרוש לשלש חלקים :

החלק האחד בו אקצן כל הדעות וכל דברי החכמים המחנדים זה לעומת זה אשר הם נמלא' בחבורי' אשר תחת ידינו . ובראשם רב אלפס משנה תורה מרדכי סמ"ג עמודי גולב אור זרוע הטורי' . שבניו הלקט הרשב"א הרוקח . גם לא אכתוב כל החבורים אשר נמלאים בנפסקים אלו מאין חולק עליהם רק לפעמים בחדוש גדול ובחלק השני אכתוב בכל דרוש ודרוש בהסקמה וההלכה אשר פסקו גדולי אשכנז וצרפת אחר מי יש להשוות לנכוח דאם לא כן היתה פעולתי בלתי סבה חכמית . ובחלק השלישי אכתוב ואביא בכל דין ודין כל הספקות אשר נמלאו בחשובי' אשר נתקנו ונחחדשו מוזמן קרוב אשר לא ימלאו בפי' בנפסקים הכתרים ונפרט מהשובי' גדול בדורו אשר הרביץ תורה לרוב מהר"ד יעקב מולין זצ"ל . גם מיתר גדולי המורים . והפעולה הזאת יחפשו שלש חושלות עלומות :

האחת שילא הדורש כלל הדעות הכופלי' בכל דרוש כולם יחד בלתי חפז ומקירה ואף אם לא ימלאו ספרים אלו וזלי זה הספר באשר יחפיק האדם בזה הספר עם חבור אחר אי ידע שיהיה בודאי ימלא מרגוע לנפשו ולא חסכב דעתו לנפיק אחר :

התועד' השני כי אשר האדם נבוך ולא ידע להטות ימין או שמאל לרוב הדעות ימלא בחבור זה אחרי מי שימשוך ולא תהיה כוונתו ברצוא ושוב ויכון בדרך הישר :

והתועל' השלישי שימלא הרבה דונים פסוקים אשר לא ימלא בחבורים אחרים בילא היתה לאל ידם לכתוב כל הספקות האפשרים ליפול בחבור שבעל פה לרוב עומק' כי

ארוכה מארץ מרה ורחבה מני ים . וכלל אמן ביד המעיין בזה הספר במקום אשר אלתן לכתבתי שם הספר פן הלשון אשר אני כותב הוא לשון הטורים . גם כלל אחר הן . שאם לפעמים בדרושים לא אכתובו כמו כותב העול' וימל' בדרוש הבוא דעת רבי' אשר אי רבינו יעקב בעל הטורים ראוי שדעו כי האשכנזים נמשכים על הרוב אחר דעת רבינו אשר ולכן פעמי' נשמכתי על הכלל הזה ולא כתבתי בכל מקום כמי שהלכה ואני יעקב ברוך בן מוריטו רב ר' יהודה לנדא ואשכנזי שנשתי את מחתי ואקרא בשם ה' ידריכני בנתיב ישר . יודעני פאר . כי קראתי שם הספר הנותן אמרי שפר . אגור בן יקא מנ'טעמים האחד כי אגור מפני האף והחמיאה

הקדמה

והזימה כי דעתי תולה על בלימה. ואף אחי שלמות מה. הטעם השני כי בו אגיד ואחקיך כל הדעות שגויות אשר אפשרים לקבלם כפי הדרך וכפי ההשג' וכמוכחי על יסוד חזק כרחי מולך. והוא כי הנני בן יקח. בן מי שאסף החורש והקיימה והשפיע שפע לרוב לתלמידים לאנשים. כאשר נדע ומפורסם לכל בני אשכנז ולרפת אשר עוד היום נשארנו אלי מווכרו כמלא מחט סדקית ממנו אלמוד לקבוע הלכה ברוב דברי רז"ל. והטעם השלישי כי אגורה ואשכנז בזהלי שם, שמה יצבו כסאוח למשפט. יתנו לזקוח ה'. והשם יודע וישראל ידע כי כוונתי לשם שמים למען לא ירבו מחלוק' בישראל וכל איש אשר ידבנו לבו לקרב אל המלאכה מלאכת שמים יסתכל באשפתקרי' המאירה כחשיכה באורה יתיר חרצוצות ספקותיו. יפולו מעינותיו להשקות נוטעי גנו וכונו אשר נטעה ימינו. מה טובו אוהליך יעקב אשריך שזכית להכנס תחת כנפי השכינה להיות לעם סגולה מכל העמים ואחכ ישראל. נמשכת לי ולרך בעבודות טובות האהבה לעבוד בורחך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאורך ובכל מעשיך נאכוננו להיות לש"ש. ואף בהיותך עוסק במפירסמות בלרכי חייד כיון פתיחין בעליהך נגד אליהך וכאשר חעיר מבנתך ראוי לך להקרב אל אורך במחשבתך ובמעשיך ודברת גם בל"ה ולא בשיחה בטילה. ואפי' הרהור בהבלי העולם אסור כי הרהור עבירה קשה מעבירה כי אם ביראת ה' כל היום. ואחמיל לסדר דברי בעבודת היום כפי הסדר מבעל הטורים וראשונה הדבר במה שהוא יסוד ועקר העבודה הוא אלמוד ההורה על דרך שהחמיל הגבר אשר בוקם על נעים זמירות כי אם בתורת ה' חפלו כי היא למעלה מכל העבודות ואף מן ההפלה הנקראת עבודה הלז ולחוחם שחשקה נפשם בחורה ולחוחם שתורחם אומנותם. ומה שאמרו רז"ל בפ"ק דברכות ה"ר מי גדול הקורא? ק"ש בעומה יותר מן העוסק בחורה. הלא פירשו בתוספ' שאינו רואה לומר העוסק בחורה בשעת זמן ק"ש שזריך להפסיק דהא אפי' תחלה לריך להפסיק כדאמר בפ"ק דשבת כגון אנו מפסיקין בין לק"ש בין להפלה ופי' כגון אנו שאין תורחמו אומנותיו הרשבי' ותבריו מפסיקין. הלא רז"ל גדול הקורא ק"ש בעומה יותר מן העוסק בחורה שלא בזמן ק"ש והטעם הוא כאשר קורא ק"ש מקיים למוד חורה ג"כ במה שקורא ומקיים נני מלות עשב אבל חוחן שדומין לר' שמעון ודאי תלמוד חורה גדול מהפלה. ולכן החמיל במי שמשכים לעבודה ה' קודם ההפלה ללמוד חורה איך יתהגו בענין הברכות קודם שילמוד אחר שלמד כשיחלל בבית הכנסת אם מוזר ויברך ואח"כ אכתוב דיון ממי שמהרר בלבו חורה בלי נטוע הפה אם חייב לברך אם לא דבר זה אינו מבוחר בהר היטב בפוסקים כ"א מכללי החמור :

